

TORS DAG 26 JANUARI. NR 4/2017

Hjälper sökande afghaner Sidan 4

Grundade feministisk rörelse inom kyrkan
Sidan 2

Till minne av dem som förintades
Sidan 6

► **DENNA VECKA:** GEMENSAMT ANSVAR-BILAGA OCH INSTICK TILL VASA

UK: Jämlikhet, digitalisering och fler unga till kyrkomötet

Ungdomens kyrkodagar hade många förstagångsdeltagare. Trots att flera frågor delade åsikterna var debatten för det mesta både respektfull och lärorik. Sidan 5

Blivande barnledare hittade sin egen väg till drömjobbet
Sidan 20

Ville Virtanen: Att vara pappa hör till det svåraste som finns
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Att tillsammans våga bygga hopp

DET ÄR många som går omkring med en känsla av att världen ter sig väldigt mörk just nu.

Krigshärdar har det alltid funnits. Ändå rör den våldsvåg som terrororganisationen Isis har satt igång vid något som kränker människovärdet i grunden. Det hat som systematiskt ut-sätter oskyldiga för det värsta av det värsta, som utplånar historia genom att förstöra minnen som inte går att återfå.

Det vanvettigt meningslösa och utstuderat grymma. Skuggorna skrämmer, kanske allra mest därför att de avslöjar att sådan, just sådan, kan människan också vara.

Du och jag.

Maktskiftet på presidentposten i USA reser stora frågetecken. Redan de första spåren av den nya presidentens agerande förskräcker. Bland annat har han stängt den webbsida som upplyser om Vita husets främjande av jämlikhet på alla plan för funktionshindrade.

Enskilda handlingar kastar långa skuggor över den tillit som borde finnas till en av världens mäktigaste ledare. Så lite det krävs för att släcka hopp.

Ja, men också för att tända det.

VAR SKA man söka hoppet?

För snart sjuttio år sedan satte schweitzaren Roger Schutz igång en ekumenisk rörelse, som sedan dess har rullat över hela världen. Senare skulle han, Taizékommunitetens grundare, kallas broder Roger. Den stillsamma eld han tände, i Taizé-rörelsens karakteristiska andaktsliv, sånger och gränsöverskridande gemenskap, har lockat tusentals och åter tusentals unga vuxna att ta den till sig, inte bara som en kick för ett par veckor om året, utan som en livshållning och ett andligt arbete som de bär med sig till sina respektive länder.

För ett par veckor sedan hölls rörelsens årsmöte i Lettland, ett land vars historia är sargad och konfliktfylld, inte minst för den lokala kyrkans del.

BÖN kan hela. Bön kan förvandla. Bön kan också förena.

Vid samlingarna lästes broder Alois, som leder kommuniteten sedan 2005, *Att tillsammans öppna hoppets vägar*. Det är inte bara en vacker tanke, det är en viktig sådan. En mänsklighet som tappar både hopp och tilltro till möjligheten att arbeta tillsammans slungas in i mörkret. Där är bön i all sin stillsamhet en långsamt verkande motståndsrörelse.

FÖR HOPPETS låga kan bäras vidare, också där döden kommer emot. Taizés grundare högs ihjäl av en sjukdomsdrabbad kvinna under en gudstjänst.

Lågan, däremot, dog inte.

Förmågan att bära hopp tillhör oss alla.

Och rätten att hoppas har var och en kvar.

Hur mörkt det än blir.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: MATIAS UUSISILTA

”Jag mötte människor och samtalande med vänner som kunde ifrågasätta mitt sätt att tänka.”

Vågade ändra åsikt

Ungdomsarbetet finns inte till för att församlingen behöver ungdomar, utan för att ungdomarna behöver församlingen. Det säger Matias Uusisilta, som vill jobba för mer inklusivitet och jämställdhet i kyrkan.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

En Facebookdiskussion om könsroller på skriftskolläger ledde till att **Matias Uusisilta** tillsammans med ungefär tio andra personer grundade rörelsen Feministinen kirkko (feministisk kyrka) i augusti förra året.

– Många av oss hade länge gått och tänkt på att en feministisk rörelse behövs i kyrkan. Diskussionen i sensomras gjorde helt enkelt att vi fick ändan ur vagnen.

Det var bland annat ett populärt konfirmandmaterial på finska som väckte debatt.

– I materialet beskrevs på ett rätt karikerat och stereotypt sätt på vilket sätt flickor och pojkar förbereder sig inför konfirmationen. Jag tror inte att avsikten varit ond, men det är helt enkelt någon som inte tänkt sig för. Omedvetenhet är ett stort problem, och den måste vi göra något åt.

Matias Uusisiltas intresse för feminism väcktes för några år sedan.

– Jag har aldrig tyckt om den mansbild som finns i Finland, den där mannen förväntas ha få känslor, vara rationell och förhoppningsvis också soldat. Den rollen är för trång. Jag började intressera mig för vilka slags samhällen det är som producerar vilka slags män och vilka slags kvinnor. Jag insåg att feminism också är något för mig som vit man.

Gruppen skapade en blogg och den Facebooksida som är deras främsta

informationskanal.

– I det här skedet är vårt mål främst att öka medvetenheten inom kyrkan, men vi vill också rikta oss utåt. Under hösten har vi bland annat jobbat för att kyrkan ska omfatta den könsneutrala äktenskapslagen och viga personer av samma kön. På sikt vill vi också producera material som kan användas i till exempel konfirmandundervisningen.

Initiativet har mottagits väl.

– Vi har fått mycket mer feedback än vi väntat oss. Till exempel människor som jobbar i församlingar utanför huvudstadsregionen, kanske konservativa sådana, har berättat för oss att bara det att vi finns är ett stöd för dem.

U-sväng

Ett antal personer har också uttryckt sin besvikelse. Matias Uusisilta säger att han förstår dem som tycker att kyrkan inte ska hålla på med feminism.

– Jag förstår dem mycket väl. För bara ett par år sedan var jag själv väldigt konservativ. Jag hade vuxit upp i sammanhang där det var naturligt att tolka Bibeln på det viset. Längre var jag till exempel emot den jämlika äktenskapslagen. När jag vikarierade som ungdomsarbetsledare i församlingar undervisade jag konfirmanderna i enlighet med min övertygelse.

Men något hände.

– Jag växte i tro och omvärderade mycket av det jag tidigare tyckt och tänkt. Jag mötte människor och samtalande med vänner som på ett övertygande sätt kunde ifrågasätta mitt sätt att tänka.

Det var särskilt en pastor på ett av de skriftskolläger där han jobbade som en sommar ifrågasatte honom.

– Det som var avgörande för mig var att jag insåg att nästankärleken inte förverkligades som den borde i min tidigare tankemodell. Jag har goda vänner, som tänker på samma sätt som jag gjorde tidigare, och många av dem är härliga och varma människor. Men för min egen del måste jag byta riktning. Det var inte lätt att erkänna det för mig själv och för andra, men jag gjorde det ändå.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Emelie Melin
tfn 040 831 6545
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

Nu ser han sin bakgrund som en rikedom.

– Det är värdefullt att ha vänner med många olika åsikter. Jag har stor förståelse för att människor tänker olika.

Hamnat på efterkälken

Matias Uusisilta är utbildad ungdomsarbetsledare och har just påbörjat ett vikariat som specialungdomsledare i en finsk församling i Esbo.

Att han valde att jobba med just ungdomar i kyrkan har att göra med hans egen ungdomstid.

– För mig var församlingen en fristad, ett ställe där jag fick vara mig själv. Jag vill ge det vidare till andra.

Hans dröm är att kyrkan ska kun-

MATIAS UUSISILTA vill ge en röst åt dem som inte hörs.

– Det är dags för oss män att stiga åt sidan och ge utrymme åt andra.

na vara inklusiv, att alla ska känna sig välkomna. Men kyrkans ungdomsarbete är på många sätt i ett brytningskede.

– För tio eller tjugo år sedan var det fortfarande så att tonåringar kom till församlingens ungdomsarbete för att hänga och träffa andra ungdomar. Men numera har de kontakt med varandra via sina mobiler och behöver inte en fysisk träffpunkt på samma sätt.

Han säger att kyrkan i det avseendet hamnat på efterkälken och att den måste hitta nya metoder att nå de unga.

– Och vi måste utgå från de ungas behov. Ungdomsarbetet ska inte finnas till för att församlingarna behöver

ungdomar, utan för att ungdomarna behöver församlingen. Det är viktigt att komma ihåg.

De som är aktiva i församlingens ungdomsarbete är ofta sådana som trivts på skriftskollägren och vill ha en fortsättning på det de upplevde där.

– Det är självklart att kyrkan ska tjäna dem, men vi måste också inse att det är många som hamnar utanför, som inte hittar till församlingen.

Han tror att en nyckel kan vara uppsökande verksamhet, plus ökat samarbete med kommunen och olika organisationer.

– Vi ska möta ungdomarna där de är, ta hand om unga på stan, ge dem skjuts hem, se till att de har vad de behöver.

MATIAS UUSISILTA

24 ÅR.

SPECIALUNGDOMSLEDARE I TAPIOLAN SEURAKUNTA.

EN AV DEM SOM GRUNDADE RÖRELSEN FEMINISTINEN KIRKKO I AUGUSTI FÖRRA ÅRET.

ORDFÖRANDE FÖR UNGDOMSNÄTVERKET CHANGEMAKER, SOM HÖR TILL KYRKANS UTLANDSHJÄLP.

Nicklas Storbjörk till Kyrkpressen

UTNÄMNING. Pedersöreborna journalisten **Nicklas Storbjörk** har utnämnts till redaktionssekreterare vid Kyrkpressen. Storbjörk har jobbat länge på Jakobstads Tidning och Österbottens Tidning, bland annat som nyhets-, redaktions- och nattchef. Från 2010 till 2013 drev han som vd och ansvarig utgivare annonsbaserade Dagens Tidning.

Sjundeå svenska fick ny herde

SJUNDEÅ. Sjundeå svenska församlings nya kyrkoherde **Tom Bergman** insattes i sitt ämbete i söndags.

I en intervju för tidningen Västra Nyland säger Bergman att församlingens ekonomi är i balans och att alla pusselbitar nu fallit på plats. Ändå tror han att Sjundeå svenska församling småningom kommer att förlora sin

TOM BERGMAN välsignas. FOTO: FRIDA FLYTHSTRÖM

självständighet och ingå i en större helhet.

– Om tjugo år är det osannolikt att det finns en svensk kyrkoherde i Sjundeå. Även tio år är ett frågetecken. Under nästa år-tionde tror jag att församlingen får så stora utmaningar att den måste slås ihop med något större, säger han till VN.

Förening samlar kristna afghaner

MISSION. Intresset för den kristna tron ökar bland afghanerna. För att möta behovet behöver den afghankristna föreningen i Finland medarbetare.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Hittills har vi skött allt på frivillig väg. Men nu räcker det inte längre. Vi har för mycket arbete och akut behov av hjälp, säger föreningens ordförande **Zarpadshah Nuri**.

När föreningen Afganchristian fellowship in Finland registrerades 2013 bestod den av fyra personer. I dag har den hundra medlemmar.

– Vi känner oss bönhörda. Med hjälp av Jesus ökar antalet afghanska kristna nästan dagligen, säger Nuri. Men trots att vi lever i ett kristet land är det fortfarande många afghaner som är hemligt kristna.

Därför är det också svårt att uppskatta antalet kristna bland afghanerna i Finland. I sin gemensamma uppskattning landar Nuri och föreningens sekreterare **Miragha Sediqi** på mellan 300 och 600 kristna afghaner. Totalt uppskattas det finnas mellan tio- och femtontusen afghaner i Finland.

– För att möta alla nykristna och dem som är intresserade av den kristna tron behöver vi resande missionärer. Vi har tre medlemmar som på egen hand studerar teologi och brinner för att sprida evangeliet om Jesus Kristus, säger Nuri.

Föreningen efterlyser nu församlingar som är villiga att finansiera gemensamma missionärer som kan jobba både med afghaner och iranier.

– Tiden har förändrats och den digitala tekniken gör att vi tryggt kan missionera från Finland. Jag har gjort fyra teveprogram för Sat-7 som sänds ut. Jag skulle gärna göra flera, men har inte tid. Också med det behöver vi hjälp.

Föreningen har också börjat samarbeta med radiokanalen Fyren i Vasa om bibelundervisning på persiska. De

”Det viktiga är att de muslimer som blir kristna känner Jesus som sin frälsare.”
Zarpadshah Nuri

är aktiva på Facebook och har egen webbsida.

– Vårt arbete sprids som ringar på vattnet utanför Finlands gränser. Genom människorna som kommer hit får vi nya kontakter till landsmän runtom i världen. Jag själv har kontakt med tusentals vänner i Afghanistan och på olika håll i världen, säger Nuri.

Jakobstad föreningens centralort

Föreningen har en kandidat som de vill anställa. Han är afghan och har bott i Finland i åtta år. Han säger upp sig från sitt arbete på posten i Brahestad och flyttar till Jakobstad i februari. I Jakobstad ska han utveckla föreningens administration och börja resa runt i landet för att undervisa afghaner om den kristna tron. I Jakobstad verkar redan Zarpadshah Nuri och Miragha Sediqi.

– Vi har en kandidat men ingen ekonomi. Som bäst håller vi på att söka lägenhet och verksamhetsutrymme åt honom. Vi har ett litet kontor i pingstkyrkan, men vi behöver ett större samlingsutrymme som är öppet alla dagar, säger Nuri.

– Vi har inte resurser att nå ut till alla kristna afghaner i Finland. Vi måste få en resande pastor för dem, säger Sediqi.

Hittills har Nuri och Sediqi med flera undervisat och stött sina landsmän vid sidan om sina heltidsarbeten. Det har blivit långa dagar och många samtal.

Nuri är läkare och har bott i Finland sedan 1995. Året därpå kom han till tro. Sediqi kom till tro i Aten på väg till Finland och har bott i Jakobstad i nio år. Till vardags kör han taxi.

– Nu går föreningen inte att sköta på frivillig bas längre. Den utvecklas, den måste centraliseras och ha en administration. Vi behöver egentligen tre anställda som kan resa runt och missionera. Men vi har inte pengar att ens anställa en person, säger Nuri.

Föreningen väddar nu med ett brev till församlingar och föreningar om ekonomiskt för stöd arbetet.

– Vi har inte stora krav, men behovet är akut. Folk blir döpta på olika håll i Finland och kontinuiteten är väldigt viktig. Vi behöver stöd i alla former. Allt byggs upp från noll, säger Nuri.

Nuri ser det som ett bra tillfälle att

missionera bland afghaner och asylsökande just nu.

– Vi vet inte hur länge det tillfället varar. Snart börjar utvisningarna. Just nu är de sårbara och lyhörda. Då de söker upp oss börjar vi alltid med att tala om den kristna tron. De är villiga att lyssna, och det ger en del hopp. Herren använder situationen och de blir berörda av undervisningen. Det här tillfället bör vi ta vara på. Vi vet ju inte vad som kommer att hända dem. Eftersom vi kan språket och känner länderna de kommer från har vi lättare att nå dem.

Mission och integration

Tidigare sökte föreningen upp afghanerna i Finland. Nu har det svängt så att allt fler afghaner söker upp föreningen.

– Det är ett Guds under att de får kontakt med oss, även från utlandet.

Därför gör föreningen inte bara ett missionsarbete utan också integrationsarbete.

– Vi undervisar också om lagar och kultur, säger Nuri. Då de berörs av den äkta kärleken som finns i Jesus kommer integrationen inifrån. Det vet jag själv

BISKOPSVÄL HELSINGFORS

Ny biskop väljs i augusti

I höst får Helsingfors stift en ny biskop. **Jaana Hallamaa**, professor i social-etik vid Helsingfors universitet, har meddelat att hon ställer upp i valet. Hallamaa, som också är präst och delegat i kyrkomötet

FOTO:CHRISTA MICKELSSON

har utmärkt sig bland annat som förespråkare av kyrklig vigsel av homosexuella.

– Men jag anser att vi bör komma från uppdelningen i liberala och konservativa. När en människa en gång får en stämpel, är det en ursäkt för att inte längre lyssna på henne,

säger Hallamaa till tidningen Kotimaa.

Biskopsvalets första omgång hålls den 16 augusti, och den 12 november vigs den nya biskopen. Den nuvarande biskopen i Helsingfors, **Irja Askola**, går i pension till hösten.

Kandidater till biskopsvalet kan nomineras mel-

lan 15 mars och 15 maj. För att ställa upp en kandidat krävs trettio röstberättigade personer. Den som nomineras måste vara präst i Finlands evangelisk-lutherska kyrka.

Rösträtt i valet har alla präster och lektorer i stiftet, samt lika många lek-män.

Respektfull debatt om svåra frågor

PÅVERKA. Ungdomens kyrkodagar talade för jämlikhet, digitalisering och förnyelse, men få av besluten var helt okontroversiella.

TEXT: EMELIE MELIN
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Sträva efter förnyelse och digitalisering i konfirmandarbetet och jobba för jämlikhet i församlingen, var budskapet från Ungdomens kyrkodagar 2017 till församlingarna i Borgå stift.

UK vill uppmuntra församlingarna att bryta stereotyper och inte diskriminera på grund av utbildning, bakgrund, sexuell läggning eller handikapp. En del ombud lyfte upp nyttan med könsindlade grupper i ungdomsarbete, och vikten av kvinnliga respektive manliga förebilder för unga. Majoriteten av ombuden tyckte ändå det var befogat att påminna församlingarna om att sträva efter jämlikhet.

– Som jag uppfattar den här frågan handlar det till exempel om att inte automatiskt be en pojkleddare sätta på bastun och flickorna att fixa kvällstéet, sade Vasa svenska församlingens ungdomsarbetsledare **Sofia Böckelman**.

Kyrkostyrelsen fick i uppdrag av UK att utreda möjligheterna att utveckla en mobilapplikation för konfirmandarbete.

– Jag tror det är en bra grej. Vi måste ändå komma ihåg att trots att världen blir allt mer teknologisk har inte alla en smarttelefon, kommenterade Pederöre församlingens ombud **Emma Björklund**.

Förslagen om tillfälliga kvoter för unga i kyrkomötet och mer öppenhet i anställningen av säsongsarbetare var två andra ärenden som UK beslöt att föra vidare till församlingarnas och kyrkans beslutsfattare.

– En del församlingar använder hemsidor, andra använder Facebook – idén är

MÅNGA TIMMAR i plenisalen och många svåra frågor. Ombuden som deltog i den 49:e upplagan av Ungdomens kyrkodagar tog sina förtroendeuppdrag på allvar.

inte att ta bort det vi redan har utan bara göra det lättare att samarbeta, motiverade **Patrick Koski** från Petrus församling en gemensam annonsering av församlingarnas sommarjobb.

Ekofasta och äktenskap

UK representerar unga i församlingarna i hela Borgå stift och är ett forum där många olika åsikter och röster har en chans att komma till tals. Knappt någon fråga som togs upp under de tre dagarna på Lärkkulla var helt okontroversiell.

Anton Westerlund från Matteus församling gav uttryck för den strävan efter gemenskap och förståelse som ändå präglade diskussionerna.

– Jag vill be er: lyssna på vad människor har att säga! Var tillräckligt modiga för att lyssna till människor i stället för att sätta dem i lådor och forma bilder av vad ni tror de har att säga.

UK fattade beslut om att inleda varje års förhandlingar med en påminnelse och bön om att det arbete UK gör ska präglas av

Bibels centrala budskap.

På temat Ekofasta delade ombud tips för en hållbar livsstil. Ett initiativ som väckte mycket diskussion handlade om hur uttryck som ”konservativ” och ”liberal” används för att kategorisera människor i kyrkan.

För två år sedan röstade UK för att uppmuntra kyrkomötet att tillåta kyrklig vigsel av samkönade par – men hur församlingarna ska förhålla sig till den nya äktenskapslagen var även i år en fråga som uppenbart delade åsikterna bland ombuden.

AFGHANFÖRENINGENS ORDFÖRANDE Zarpadshah Nuri och sekreterare Miragha Sediqi har heltidsarbete och behöver hjälp med att undervisa sina landsmän.

som före detta muslim och utlänning. När människor kommer till tro får de en ny identitet i Jesus. De känner sig som en del av samhället och inte längre som främlingar.

Vill riva murarna

Föreningens vision är att det ska finnas en person som ansvarar för undervisningen på orter med en större koncentration afghaner, som till exempel i Esbo, Vasa, Jakobstad och Uleåborg. På en del orter finns redan frivilliga som gör det, men inte på alla.

I Lahtis har några frikyrkor gått ihop för att anställa en kristen afghan som ska söka upp och undervisa sina landsmän i södra Finland.

Föreningens policy är att var och en går till den församling där man känner sig hemma.

– Vi talar inte om kristenhetens olika grenar. Vi talar om Jesus. Det viktiga är att de muslimer som blir kristna känner Jesus som sin frälsare. Vi vill riva murarna inom kristenheten, också här i Europa. Splittringen kommer inte från Gud, säger Nuri.

KARLEBY UNGDOMSARBETSLEDARE

Inget besvär mot domslut

Församlingsrådet i Karleby svenska församling fogar sig i att Helsingfors förvaltningsdomstol upphävt anställningen av tf ungdomsarbetsledaren på tre år.

Efter omröstning med siffrorna 6–3 beslöt församlingsrådet att inte besvära sig till Högsta förvaltningsdomstolen.

Församlingsrådet tog under mötet senaste vecka inte ställning till när tjänsten lediganslås.

Förvaltningsdomstolen har slagit fast att en kyrklig visstidsanställning bara får göras för ett år i taget.

UNGDOMENS KYRKODAGAR

Alina Blomberg valdes till ordförande

Årets upplaga av Ungdomens kyrkodagar gick av stapeln i Karis förra helgen.

På fredag förmiddag valdes **Alina Blomberg** från Esbo svenska församling

FOTO: CHRISTA MICKELSSON

till ordförande för UK 2017.

Emma Lidman från Sibbo svenska församling blev vice ordförande i valet där fyra kandidater var uppställda.

Ossian Beukelman från Solf församling valdes till sekreterare.

3 FRÅGOR TILL

Clas
Abrahamsson

Domkapitlet i Borgå stift har utrett församlingsammanslagningar i Östnyland. Vilket är resultatet?

– Slutsatserna i de utredningar som gjorts är de samma: det bästa alternativet är att det grundas två församlingar på området, en finsk och en svensk. De svenskspråkiga församlingar som skulle sammanslås är Lovisa, Pernå, Liljendal, Lappträsk och Strömfors.

Hur kommer ärendet att framskrida?

– Den 15 februari sammankallar vi alla förtröendevalda och anställda i församlingarna och samfälligheten till ett stort tvåspråkigt infomöte i Lovisa kyrka. I mars kommer domkapitlet antagligen att formellt ta initiativ till sammanslagningen. Efter det skickar vi initiativet på en utlåtanderunda till församlingarna. Vårt konkreta förslag skickar vi sedan till Kyrkostyrelsen i april. Vi hoppas att de fattar sitt beslut någon gång på hösten. Tanken är att sammanslagningarna träder i kraft från och med början av 2019. Hösten 2018 hålls församlingsval och då kan nya förtröendevalda väljas till den nya svenska och den nya finska församlingen.

Vilka reaktioner har domkapitlet fått?

– Dessa planer kommer inte som en överraskning för någon, även om det nog förekommer farhågor om vad det kommer att betyda för de nuvarande församlingarna, i synnerhet i Lappträsk och Liljendal som ligger lite på sidan om. Vi gör allt vi kan för att säkra verksamheten på de orterna i framtiden, men till saken hör att det endast är den nya svenska församlingen som kan besluta om den saken.

CHRISTA MICKELSSON

Ett år med Förintelsen – s

FÖRINTELSEN. I Haifa i Israel finns numera en utbildning som fokuserar på forskning i Förintelsen. Programmet grundades i grevens tid.

– Överlevarna är nu väldigt gamla, och om några år är de borta, säger doktor Yael Granot-Bein.

TEXT: JOANNA NYLUND

Universitetet i den nordisraeliska staden Haifa ligger högt uppe på ett berg. På tjugoundra våningen i en skyskrapa med hisnande utsikt över Medelhavet huserar *Weiss-Livnat International MA program in Holocaust Studies*.

Sedan några decennier tillbaka finns det på flera håll i världen akademiska utbildningar som fokuserar på att forska i Förintelsen, men i Israel grundades en sådan först för fyra år sedan. Syftet är att utbilda pedagoger och forskare som på olika sätt kan föra kunskapen om Förintelsen vidare till nya generationer.

Programmet leds av historikern doktor **Yael Granot-Bein**, som även är en av grundarna.

Ert magisterprogram är den första internationella utbildningen om Förintelsen i Israel. Vad motiverade er att starta den?

– För fem år sedan bjöd en grupp av oss akademiker i alla doktorander i Israel, alla som på något sätt skrev om Förintelsen, till en träff. Vi märkte då att de skrev om saker runt Förintelsen, men inte egentligen om den – om lägren eller ghettona. Det berodde på att de bara kunde hebreiska och engelska. Med de språken kan man inte studera Förintelsen. Till det behövs jiddisch, tyska, franska, polska, italienska ... Den unga generationen i Israel, precis som på annat håll i världen, lär sig inte andra främmande språk än engelska. Det har en negativ effekt på all historieforskning som berör Europa. Man måste kunna leta i arkiven och förstå deras innehåll. Vi insåg att något måste göras, och ville samtidigt öppna upp för internationella studenter genom att göra programmet engelskspråkigt.

I programmet ingår nu studier i jiddisch och tyska, samt möjligheten att välja ytterligare europeiska språk.

– Vi insåg också att alla andra akademiska program som behandlar Förintelsen samtidigt behandlar folkmord i allmänhet. Det är enormt viktigt att forska i folkmorden, det behövs verkligen och vi har också kurser i andra folkmord inom ramarna för vårt program. Men Förintelsen är unik och förtjänar ett eget program, säger Granot-Bein.

– En annan stor orsak till att pro-

STUDENTER PÅ besök i koncentrationslägret Birkenau. FOTO: THE WEISS-LIVNAT INTERNATIONAL MA PROGRAM IN HOLOCAUST STUDIES, UNIVERSITY OF HAIFA

HEBERLEIN LÄMNAR KYRKAN

”Smärtsam skilsmässa”

Den svenska författaren, teologen och debattören **Ann Heberlein** meddelar i en debattartikel i Expressen att hon lämnat Svenska kyrkan.

”Min skilsmässa från Svenska kyrkan har va-

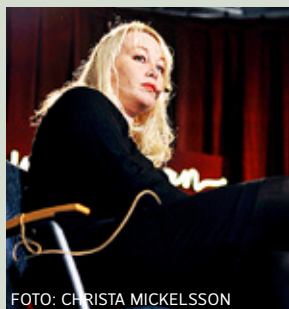

FOTO: CHRISTA MICKELSSON

rit utdragen och smärtsam, men nu är vi färdiga med varandra”, skriver hon.

Hon anser att Svenska kyrkan befinner sig i en allvarlig teologisk kris. ”Vi lämnar inte kyrkan för att vi inte är kristna – vi lämnar kyrkan för att vi är kristna”, skriver Heberlein.

Hon lyfter framför allt

fram kyrkoledningens allt intensivare samarbete med företrädare för andra religioner än kristendom och den korruption som tycks frodas i den del församlingar.

I en intervju för tidningen Dagen säger hon att Svenska kyrkan har utvecklats i en riktning som

hon inte längre vill ställa sig bakom.

– Jag har länge försökt att påverka inifrån, men man har inte velat lyssna. Och jag är bara en i en kraftfull kör av kritiska röster, jag vet flera präster som är rädda och som är på väg att lämna kyrkan.

Hon kritiserar framför

allt Svenska kyrkans ledning med ärkebiskop **Antje Jackelén** i spetsen.

– De senaste predikningar jag hört har mer varit politiska pamfletter och brandtal. Förkunnelsen har snarare stört min relation till Gud på grund av att den varit så sakpolitisk.

SOFIA TORVALDS

å vi inte ska glömma

grammet blev till är att de sista överlevarna från Förintelsen nu är väldigt gamla. Om några år är de borta, och då flyttas ansvaret för deras berättelser vidare till nästa generation. Det vill vi vara beredda på.

Förintelsen ägde rum för över 70 år sedan. Vad skulle du säga till någon som undrar varför det fortfarande är relevant att tala om den?

– Förintelsen är, till sin omfattning och natur, en unik företeelse. Den gav upphov till själva begreppet folkmord. Och mekanismerna som fanns på plats då lever i högsta grad kvar. Vi judar är förstås vana att se på den som en del av vår historia som inte får glömmas, men det finns också så mycket med den som är allmängiltigt, som berör mänskligheten i stort.

Kan du ge något exempel?

– Jag var nyligen i Florida och träffade pedagoger som undervisar om Förintelsen vid högskolor där. De använde kreativa metoder för att förmedla budskapet bakom Förintelsen, själva kärnan i vad den kan lära oss. Aktivism, medborgarskap, rättvisa, mod, att stå upp för varandra, att motverka rasism – det var väldigt uppmuntrande för mig att höra vilka värderingar de vävde in. Förintelsen är inte bara en judisk angelägenhet, om den nu någon sin varit det.

Vilka är det som kommer hit för att studera, vad motiverar dem? Har de själva judisk bakgrund?

– Man skulle kanske tro det, men det är väldigt blandat. I år har vi fler icke-judiska än judiska deltagare. Många av dem är bekännande kristna. Jag blir alltid lika rörd när studenterna berättar om sina motiv för att komma: de har en uppriktig längtan att göra världen till en bättre plats. De ser att Förintelsen är något som angår alla, oavsett religion, och vill arbeta för att förhindra att det händer igen.

Mångsidigt perspektiv

Programmet i Haifa grundades i samarbete med Yad Vashem, Förintelse-museet i Jerusalem, som också utför omfattande forskningsverksamhet.

Det ettåriga programmet är tvärvetenskapligt, vilket innebär att studenterna förutom att studera historia även lär sig om Förintelsen via ämnen som till exempel pedagogik, litteratur, juridik, psykologi, antropologi och museologi.

I programmet ingår också praktikperioder vid olika museer, skolor och arkiv – även museer i Europa, bland annat i Berlin och Warszawa.

Studenterna representerar olika länder, religioner och akademiska inriktningar. Hur fungerar det i praktiken?

– För den som har ett öppet sinne är

Yael Granot-Bein leder magisterprogrammet i Förintelsestudier vid Haifas universitet. FOTO: JOANNA NYLUND

det en väldigt dynamisk miljö. Men konflikter uppstår också när historien gör sig påmind. Tyskarna kan ha fördomar om polacker, israelerna om tyskar ... ibland hettar det till! Men jag brukar säga till dem att de kommer att möta samma frågor och fördomar utanför klassrummet också, och behöver kunna tackla dem. Lära sig förstå varandras perspektiv och överbygga skillnaderna.

Granot-Bein är väldigt intresserad att höra om situationen i Finland, hur man undervisar om Förintelsen här och om det finsk-judiska samfundets historia.

– Hittills har vi inte haft en enda student från de nordiska länderna. Det är synd, för det skulle finnas massor att forska i också i den delen av Europa. Det skulle vara underbart om någon från Finland ville komma hit och studera med oss!

VI MINNS

• **Den internationella minnesdagen** för Förintelsens offer firas i morgon, den 27 januari.

• **Förintelselägret Auschwitz-Birkenau** befriades den 27 januari år 1945. År 2005 deklarerade FN dagen som internationell minnesdag.

VÅGA FRÅGA

”Evangelisk” viktigare

STIG-OLOF FERNSTRÖM är pensionerad präst och svarar på läsarfrågor om bibeln.

Då Luther revolterade mot den katolska kyrkan handlade det om att gå tillbaka till evangeliet i stället för att förlita sig på den tradition som vuxit fram inom den katolska kyrkan, ”Kristi kropp”. Hur kom det sig att vår nuvarande kyrka kallar sig ”evangelisk-luthersk” i stället för ”lutherskt-evangelisk”? En luthersk kyrka kan ju inte gärna vara annat än evangelisk medan evangeliska kyrkor inte behöver vara lutherska (de kan ju vara t.ex. kalvinistiska eller reformerta). Här finns antagligen en historisk orsak, men vilken?

FRÅGAN ÄR intressant. När reformationen gick fram i Tyskland på 1500-talet framhöll reformatörerna att de var evangeliska i motsats till katolikerna. Våra lutherska bekännelse-skrifter använder ordet evangelisk om den tro som de representerar, där talas inte om det lutherska.

Det är tydligt att benämningen luthersk till en början var ett skällsord som motståndarna använde sig av. Luther själv ville inte att den evangeliska kyrkan skulle uppkallas efter honom. Men reformationen var inte någon enhetlig rörelse, och det blev med tiden nödvändigt att skilja de olika grupperingarna från varandra. Evangelisk-luthersk kom att bli benämningen på den ena grenen, medan den reformerta som var mera splittrad och inte hade någon enhetlig bekännelse, använde sig av olika namn. De kallades till exempel hugenotter i Frankrike.

SVÄRT ÄR att frångå gamla vanor. Så måste man väl förstå att de lutherska kyrkorna i Norden betecknar sig som evangelisk-lutherska trots att det under några sekler inte fanns verkliga alternativ. Det ska förstås så att det evangeliska är det primära och viktigaste.

VI TALAR ofta om den lutherska kyrkan, men Luther ville inte att kyrkan skulle få hans namn. FOTO: SANNA KROOK

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Nostalgi

Vi högläste ut en lång bokserie och katastrofen var ett faktum. Varför tar

böcker slut, fast man älskat dem så? Varför förvandlas vi, varför slutar vi älska det som

förr var viktigt för oss?

Det var mitt barn som var ledset och ville ha svar, och jag kunde bara svara: Jag vet hur det känns, men det blir annorlunda.

Det var ju inte så tröstande, för det var precis det han inte ville: förändras, förvandlas och sluta in-

tressera sig för det som just nu känns livsnödvändigt för honom.

När jag var barn tänkte jag, precis som han, att jag kunde få tiden att stanna i ett evigt, välsignat, oförändrat nu genom att klamra mig fast vid de ting som fanns omkring mig. Därför

protesterade jag mot varje bilbyte, soffköp och bortslängda leksak.

Nu vet jag att det är förgäves, men jag vet också att det är något man måste lära sig alldeles själv, med åren.

Och varför vet jag det? Döden, är mitt svar. Al-

la de som dött. Jag har en del av deras ting, men tingen är mer döda än de som jag älskat.

Ändå kan mitt minne få dem att återuppträda i minsta detalj: en plötslig glimt av en vårvinterdag, ett leende, en rörelse, en blick.

Och i bakgrunden, som

en ton som vibrerar genom tiden, ljuder säkerheten om att det finns en plats där jag återfinner allt det förlorade: dem som dött, allt det jag älskat, allt det nödvändiga – och att all saknad där kommer att sopas bort med ett stort *svisch* som får oss alla att brista ut i skratt.

TAIZÉMÖTE. En nyårshelg i ett av de baltiska grannländerna? Tillsammans med 12 000 andra? Topi Haarla var en av ungefär 20 som reste från Finland till Riga.

– För mig är poängen med Taizés Europamöten att be och träffa människor, säger han.

Två kvadratmeter räcker

TEXT: ANNA BRAW

FOTO: WIESIA KLEMENS

För 39 år sedan bjöd den ekumeniska komuniteten i Taizé in till sitt allra första nyårsmöte i en europeisk storstad. Broder Roger, komunitetens grundare, ville starta vad han kallade ”en pilgrimsfärd för tillit på jorden”.

Många av komunitetens vänner var fast i sina hemländer i östra Europa. De första nyårsmötena samlade ungdomar från Västeuropa.

Samtidigt reste bröder och volontärer hela tiden in bakom järnridån för att knyta kontakter, delta i kristna gemenskapers samlingar, lämna över bilar och fråga hur de bäst skulle kunna stötta församlingar och enskilda.

I slutet av 1980-talet fick Europa en ny karta, och i mitten av 1990-talet blev Europamötena många unga vuxnas första resa över den gamla gränsen. Mötet i Paris nyåret 1994–1995 samlade ungefär 120 000 deltagare.

Och nu, för första gången, hålls ett sådant möte i ett av de baltiska länderna.

– Det här är mitt åttonde möte, berättar Topi Haarla från Helsingfors. Ett par gånger har jag varit vanlig deltagare, och oftast har jag kommit för att hjälpa till med något. Den här gången arbetar jag lite grann under själva mötet och är med och packar ner dekoratio- nerna när allt är slut.

Bön och gemenskap

Han är en av ungefär tjugo deltagare från Finland – en mycket liten skara jämfört med grupperna från till exempel Tyskland, Polen och Ukraina.

– För mig är poängen med Taizés Europamöten kombinationen av att be och träffa människor, säger han.

– Jag har lärt känna så många, och jag träffar alltid gamla vänner. Det är över tio år sedan jag kom första gången, så en del av mina vänner från de första mötena dyker inte upp längre, och själv är jag egentligen för gammal ... Men här finns många vänner, och det är viktigt för mig att träffa broder Stephen, som är den broder som har kontakt med Finland.

Det är unga vuxna, mellan 18 och 35 år, som är mötenas huvudmålgrupp. Yngre tonåringar kan vara med bara om de har gott om ledare med sig hela

”Det är en plats där unga människors ögon kan öppnas och där de kan få hjälp med att söka sin väg i livet.”

Topi Haarla

tiden. Och att delta i hela programmet kan vara något av en utmaning om man inte är så resvan. Alla bor i värdfamiljer i och runt Riga. Programmet är utspritt över hela stadens centrum med de två största böneplatserna, en mäss- hall på Kipsala-anläggningen och Rigas arena, några kilometer från varandra.

– Jag köpte ett SIM-kort när jag kom fram, och så har jag Google Maps här, säger Kimiko från Japan och visar sin telefon som hela tiden tipsar henne om närmaste busshållplats med alla anslutningar.

Att ta emot 12 000 unga gäster har blivit en angelägenhet för hela Lettlands huvudstad, men så är det också så att idén kom härifrån. Taizékomuniteten bjöd in till ett helgmöte för unga vuxna från de baltiska länderna och deras grannländer i Riga i september 2014. Drygt ett år senare skrev den katolske ärkebiskopen Zbignevs Stankevičs, den lutherske ärkebiskopen Jānis Vānags, den lettiska baptistunionens biskop Pēteris Sprogis och den ortodoxa kyrkans metropolit Aleksanders och frågade om bröderna inte ville förlägga det stora nyårsmötet till deras hemstad.

”Lettland befinner sig mellan västra och östra Europa, som är mycket olika”, skrev de. ”Idag uppmanas vi mer än någonsin att se de skillnaderna som en anledning till rädsla snarare än som något som berikar oss. Lettlands historia är full av sår och smärtsamma ögonblick, och spåren av dem syns fortfarande i samhället. Därför måste kärleken till Kristus vara det som bygger broar mellan alla församlingar, kyrkor, systrar och bröder här, så som Lettland är förbindelsen mellan öst och väst.”

Rekordstort engagemang

I september kom några Taizébröder till Riga för att börja förbereda mötet. Tillsammans med dem kom två syst- rar från S:t Andreas-orden, den ignatianska ekumeniska orden som har samarbetat med bröderna i många år och som har hand om gästhemmet El Abiodh och de kvinnliga volontärerna i Taizé. Och så en grupp volontärer, förstas. Deras stora uppgift har varit att hålla kontakten med stadens församlingar och hjälpa dem att organisera mötets förmiddagsprogram och hita värdfamiljer åt alla deltagare. ”Två kvadratmeter räcker”, står det på ban-

deroller utanför några av kyrkorna.

– I början av december gick det fortfarande trögt, berättar en av S:t Andre- as-systrarna. Vi hade en nödlösning med gymnastiksalor och skolor, men det är ju inte alls detsamma. Då gick Lettlands president ut med en vädjan i tv, och det märktes direkt att män- iskor lyssnar till honom. Före jul hade vi familjer åt alla deltagare!

En del av Europamötena har hållits i städer där i stort sett alla kyrkor är katolska. Den här gången är den första i en stad där många tillhör den ortodoxa kyrkofamiljen. Dessutom har sex baptist- församlingar i Riga ställt upp som värd- församlingar, och de tar tillsammans hand om drygt en tiondel av deltagarna.

– Så stort har engagemanget från det samfundet aldrig varit tidigare i Euro- pamötenas historia, säger en av Tai- zébröderna. Vi är väldigt tacksamma!

Han berättar också att det inte bara är församlingsmedlemmar som har an- mänt att de kan ta emot gäster – många av värdfamiljerna har helt enkelt sagt till i sin närmaste kyrka, och en del av dem har inte mycket kontakt med nå- gon församling annars.

Morgonböerna hålls i församlings- kyrkorna och leds av församlingsmed- lemmar och mötesdeltagare. Sedan tar alla fram det brev som broder Alois har skrivit, ”Att tillsammans öppna hop- pets vägar”. Det innehåller fyra förslag för det kommande året, och vart och ett av dem blir samtalsämne för en mötes- förmiddag i smågrupperna.

Lunch äter alla var de vill i staden – kvällen före har bröd, frukt, pålägg, choklad och vattenflaskor (Rigaborna rekommenderar inte sitt kravatten) delats ut. Sedan är det middagsbön i den lutherska katedralen och i en av hallarna på mässområdet Kipsala.

Workshop-sidorna i årets program- bok innehåller många av de teman som komuniteten arbetar med på sina veckolånga möten hemma i Frankrike: ”Att helt enkelt börja om igen – en bibelreflektion”, ”Att ta emot migranter och flyktingar”, ”Fram mot ett samhäl- le där alla integreras på ett bättre sätt”. Men här finns också ett besök på det nationella konstmuseet, ett besök i Ri- gas ortodoxa katedral, ett Hannukah- firande på det judiska museet och ”En väg till frihet – Lettlands kamp under den sovjetiska ockupationen”.

Topi Haarla har inte lyckats träffa al- la sina landsmän i vimlet, men han be- rättar att gruppen från Fredrikshamn arbetar med att förbereda ett interna- tionellt möte i sin församling i slutet av augusti.

– Så jag är extra glad att de är här, säger han. Det är tråkigt att vi är så få, och jag hoppas att jag ska få arbeta i en församling där jag kan ta med mig ungdomar till de här mötena, för det är så underbart att vara en del i en jät- telik grupp med unga kristna från så många olika håll och att få be tillsam- mans. Men egentligen är det viktiga- re att många finska församlingsgrup- per åker till själva Taizé.

En plats där ögonen öppnas

Sin egen första kontakt med Taizé och den ekumeniska ungdomsrörelse som har uppstått runt komuniteten fick han just tack vare sin hemförsamling.

– Jag är väldigt tacksam för att ung- domsledarna i Alberga i Esbo tog med en stor grupp till Taizé. Det krävs ofta att någon vuxen i en församling tar initiativ till en resa. Sedan började jag åka dit på egen hand, och jag har också ordnat böner och möten som är inspirerade av Taizé hemma. Jag skulle verkligen vil- ja komma på sätt att uppmuntra ung- domsledare och pastorer i Finland att ta med sina ungdomsgrupper till Tai- zé, för det är en plats där unga män- niskors ögon kan öppnas och där de kan få hjälp med att söka sin väg i livet.

På nyårsdagen firar alla deltaga- re gudstjänst i sina värdförsamlingar – enligt deras vanliga ordningar, men med mer översatt till engelska och kan- ske till fler språk, och med några sång- er från Taizé.

I den anglikanska kyrkan kallas två unga kvinnor fram i slutet av guds- tjänsten.

– Tack för allt arbete som ni har lagt ner så att vi kunde vara värdförsamling, säger prästen Jana Jeruma-Grinberga.

Efteråt faller broder Stephen ihop Taizékrucifixets stativ, letar upp den stora ikonens emballage, ber några del- tagare om bärhjälp och ringer Topi som ska vandra runt med honom och sam- la ihop utlånade ikoner och kors från resten av stadens kyrkor.

Och pilgrimsfärderna för tillit på jorden fortsätter – under året, och med nästa nyårsmöte i Basel i Schweiz.

RIGAS STORA sportarena förvandlas till böneplats under Europamötet.

ETT STORT antal deltagare anmäler sig till olika arbetsgrupper och skötte det praktiska under dagarna.

TRE VECKOR före mötet kunde alla deltagare fördelas i värdfamiljer i och runt Riga. Kartor används flitigt!

DELTAGARNA ANLÄNDER med buss, båt och flyg från hela Europa och från övriga världsdelar.

VARJE KVÄLL delas varm middag och lunchmatsäck för nästa dag ut i en av hallarna på mässområdet.

TAIZÉS NYÅRSMÖTEN

- **De stora** nyårsmöten som kommuniteten i Taizé ordnar äger alltid rum i en europeisk storstad. Mötet i Riga var det 39:e. Det förra mötet hölls i Valencia i Spanien, och nästa blir i Basel i Schweiz.
- **De är** en del av den ”pilgrimsfärd för tillit på jorden” som broder Roger tog initiativ till efter Andra Vatikankonciliet. Som mest har nyårsmötena samlat ungefär 120 000 deltagare.
- **Programmet består** av tre dagliga böner, gemensamma måltider, samlingsgrupper och workshops. Det är alltid kyrkorna i staden som bjuder in kommuniteten att ordna mötena.

KOMMUNITETEN I TAIZÉ

- **Den ekumeniska** brödrakommuniteten i Taizé grundades av broder Roger, en schweizisk teologistudent, och några vänner till honom.
- **Under andra världskriget** har han köpt ett hus i den franska byn nära den schweiziska gränsen, och efter kriget anslöt sig de första bröderna för att leva i enkelhet, bön och gemenskap. När unga från olika delar av Europa började komma på besök utvecklades det som har blivit känt som Taizémusik: korta bönesånger som upprepas många gånger med olika solöstämmor och instrumentstämmor till.
- **Bröderna lever** på sitt arbete (bland annat keramiktillverkning) och tar emot unga vuxna på veckolånga möten året runt.

JERUSALEM. För ett och ett halvt år sedan flyttade forskaren vid Åbo Akademi Maria Leppäkari till Jerusalem för att leda Svenska teologiska institutet. Institutets gröna port står öppen för alla, inte bara för dem som vill veta mer om judisk tro utan också för de samfund som verkar i staden. – Vi ska se möjligheter och inte hinder! säger hon.

Finns det vilja, finns det hopp

TEXT OCH FOTO: PAUL DANIELSSON

På Svenska teologiska institutet på Ha-Nevi'im Street 58 i Jerusalem arbetar en kvinna som utstrålar energi, nyfikenhet och värme. Framför allt är hon en människa som inte verkar vara rädd för att hugga i.

Här leder **Maria Leppäkari** som direktor både det administrativa arbetet och en verksamhet som inte bara har kunskap och förståelse om judendomen som sitt fokus, utan också viljan att skapa en mötesplats för dialog mellan människor och arbeta för fred och försoning.

– Alla här vill kunna leva i fredlig samexistens, men tittar vi på den politiska nivån så blir det genast mycket mer komplicerat. Det är dessutom en konflikt där den religiösa retoriken får allt större utrymme, konstaterar hon.

Institutets existens känns i detta sammanhang som självklar, och då inte enbart som en resurs för dem som vill förkovra sig i teologi på en hög akademisk nivå eller för Svens-

ka kyrkans självförståelse.

– Vi vill här öppna upp kyrkans ögon för omvärlden för att vi ska försöka förstå andra trosåskådningar, kunna arbeta med det som är gott och så goda frön runtomkring oss.

Ett mänskligt möte

Under tiden som direktor har Maria Leppäkari dessutom allt mer insett att Svenska teologiska institutet också har en betydelse för dem som bor och verkar i staden:

– Alla religiösa samfund kommer hit, allt från den etiopiska kyrkan till ortodoxa judar och stadens muslimer. Det säger någonting om vår roll i Jerusalem och att vi faktiskt bör definiera oss själva i ett större sammanhang.

Institutets gröna port är öppen för alla och här kan man respektfullt sitta och prata och filosofera om människan, existensen och om Gud:

– Vi har hyllmetrar med forskning, teorier, åsikter, tankar om "dialogen" och hur religioner kan nå varandra, men i grund och botten så handlar det om ett möte mellan dig och mig som

människor. Vi behöver inte vara av samma åsikt, men när du ser och hör mig så ser och hör jag dig, menar hon.

De kristnas likgiltighet

Svenska teologiska institutet har en spännande tillkomsthistoria, där diakonissan **Greta André**n spelar huvudrollen. Allt började egentligen med Kristtallnatten år 1938, när hon med indignation bevittnade judarnas öde i Nazityskland.

– Greta skrev brev till Sverige, till biskopar och professorer, och ställde frågan om det inte var dags att vi som kristna kommer fram till hur vi ska förhålla oss till judar och judendom. Man lyssnade på henne.

Institutet grundades av Svenska kyrkan år 1947 och har ända sedan starten varit ett studiecentrum för att öka kännedomen om den judiska tron.

Kurser av olika slag

Här ges i dag ett femtontal kurser per år med teman som är allt från den arabisk-israeliska konflikten och interreligiösa relationer till en bättre förståel-

PÅ SVENSKA teologiska institutet uppskattar medarbetarna varandra och har roligt ihop – judar, kristna och muslimer.

se av Jerusalem som stad, både historiskt och av i dag.

En del av dessa kurser är akademiska och ger studiepoäng på universitetsnivå, där Svenska teologiska institutet sedan länge samarbetar med professor **Jesper Svartvik** och Centrum för teologi och religionsvetenskap vid Lunds universitet.

Här ges förstås också fortbildande kurser med mer teologiskt djup för Svenska kyrkans präster.

Institutet har också kurser av mer folkbildande slag.

– Som nu helt nyligen en utbildning för Solna församling, med allt från kontrister och gravvårdsskötare till förtroendevalda.

Genom föreläsningar, utflykter och besök blir bilden av Bibeln mer levande samtidigt som kursdeltagarna får en bättre förståelse för problematiken kring Mellanöstern.

– En förståelse för hur man kan jobba för fred i interreligiösa sammanhang, som ju har blivit ett högaktuellt tema i de nordiska samhällena i dag, menar Maria Leppäkari.

MARIA LEPPÄKARI stortrivs i det mångkulturella Jerusalem, men "hemma" är ändå hemmet i Pargas.

Centralt i pedagogiken är att utmana stereotypa föreställningar.

– Vi vill låta människorna här berätta om hur de upplever sin vardag och inte komma och säga vad som är rätt

och fel som kolonialister från Europa.

Så mycket mer än praktiska bestyr
Förutom att Maria Leppäkari har det fulla ansvaret för institutets akade-

miska kärnverksamhet har hon tillsammans med personalen även på sin lott nitton gästbäddar, bibliotek med över tiotusen volymer, föreläsningssal, kapell, storkök och dessutom en trädgård som kräver sitt.

Här leder hon arbetet för sju lokalt anställda och tre, med henne själv inräknad, utsända från Sverige.

Det är förstas inte bara praktiska bestyr som upptar hennes tid när det kommer till de dagliga rutinerna.

– Arbetsmiljöfrågorna i Jerusalem får en helt annan karaktär än vad vi är vana vid hemifrån. Då talar vi bland annat om att bevittna knivattacker. Här är vardagen tuffare, helt enkelt.

Ytterligare en sida av arbetet blir kursdeltagarnas ve och väl, och då inte bara inom institutets hägn.

– Vi försöker måna om våra gäster också på fritiden, även om en del till exempel får för sig att ta sig till Hebron trots avrädan ...

Det är inte bara konflikten som ställer till det, utan också vardagliga saker som ett brutet ben och andra sjukdomsfall som kräver sjuk-

"Vi behöver inte vara av samma åsikt, men när du ser och hör mig så ser och hör jag dig."

Maria Leppäkari

husbesök, konstaterar hon.

Hoppet lever i vardagen

Det blir förstas långa och intensiva dagar, och det i en stad där man ibland nästan kan ta på den spända atmosfären och det dödliga våldet som hela tiden ligger och pyr.

– De frågor som vi arbetar med är inte de lättaste. Ibland gör det gott med miljöombyte och då blir det en sväng hem till Finland eller stranden i Tel Aviv.

"Hemma" för Maria Leppäkari är Pargas i Åboland. Där finns hennes man och deras katt Putin.

Varje dag blir Maria upplyft och får kraft av att se institutets medarbetare, judar, kristna och muslimer, tillsammans. I arbetslaget ser och uppskattar man varandra, skratt och leenden är aldrig långt borta.

– På Svenska teologiska institutet väljer vi att se möjligheter och inte fokusera på hinder, för så länge det finns vilja så finns det hopp.

I sårbarheten möts de som vågar

FILM. Att uppfostra barn hör till det svåraste som finns i världen, säger skådespelaren Ville Virtanen, som i filmen *Armoton Maa* spelar en pappa som gått vilse i sitt föräldraskap.

– Självt har jag inget nytt att säga mina barn, nu är det min tid att lyssna.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det är en trött **Ville Virtanen** som sätter sig ner vid det höga bordet i källaren i den smått legendariska källarbaren Dubrovník i Helsingfors.

– Jag sov bara en timme i natt, flyget från Stockholm gick tidigt i morse.

Virtanen är i Finland för att tillsammans med produktionsteamet marknadsföra långfilmen *Armoton Maa*, där Virtanen spelar huvudrollen Lasse, en tystlåten lappländsk polis i övre medelåldern. Filmens tema är relationen mellan far och son. Lasse har varit en frånvarande pappa, men han får en sista chans att ställa saker och ting till rätta.

– Jag känner på ett sätt igen mig i Lasse. Men Lasse är urtypen för den finska tysta mannen, och jag tror egentligen att den mannen är en myt. Jag tror mera på den finska mannen som inte kan lyssna, som tar så mycket plats med sina historier att han aldrig hinner se andra.

Ville Virtanen berättar att han själv växte upp med den typen av pappa. Hans pappa **Jukka Virtanen**, författare, journalist, skådespelare och sångare, är nu 86 år gammal.

– Det fanns vissa områden, arenor, där vi kunde mötas och umgås. Till exempel spel har varit vår grej: trav, kortspel, fotboll. Jag och min syster kunde alla kortspel innan vi kunde läsa.

På andra områden var det svårare att mötas.

– Min pappa tillhör en annan generation än jag. Hans sätt att umgås med människor har varit att ta mycket plats, att prata, predika och berätta. Så länge människor i hans omgivning reagerar på det han säger går allt bra, men så fort

någon annan börjar tala kan han tappa intresset. Det är nog lite av en yrkes-sjuka i vår bransch.

Den verbala kommunikationen hade en viktig plats i barndomsrummet.

– Det var väldigt viktigt att vara verbalt snabb och rolig, att vrida och vända på ord. Jag var över fyrtio år när jag för första gången insåg att man inte måste göra så. Att leka med språket kan vara en skyddsmekanism, ett sätt att lätta upp situationer. Motsatsen till att inte prata är att prata för mycket: Att vända allt till humor och fly sin smärta. Det är ett sätt att komma undan sin egen svaghet.

När Ville Virtanen själv började på Teaterhögskolan på 80-talet var det de stora rollerna som var det viktiga. Man skulle ta mycket plats, gå ut på scenen och fånga all uppmärksamhet.

– Numera tänker jag att det är något helt annat att vara skådespelare. Det är att ge plats åt andra. Att vara intresserad av sin motspelare.

Fyrabarnspappa

Ville Virtanen har fyra barn, tre av dem är redan vuxna och närmar sig trettiostrecket, minstingen Tindra är tio år.

– För mig har det inte varit svårt att tala med mina barn. Det svåra är att lyssna. Jag tror att allt det man kan lära sina barn har man berättat för dem redan innan de fyllt tio. Jag har inget nytt att säga åt mina barn nu, nu är det min tid att lyssna.

Trots en god relation mellan förälder och barn kan det ändå vara svårt att tala om det som kommer nära inpå.

– Det är för att den relationen är så intim – man är så sårbar. Därför stänger man hellre in sig i sig själv, är tyst och vänder sig bort. Men kanske finns det också någon poäng med att det är så. Det är föräldrarnas ansvar att klippa navelsträngen till sina barn och låta dem flyga.

Man vill att ens barn ska besparas all smärta i livet, även om man vet att det är omöjligt.

– Man måste låta dem gå sin egen väg utan att blanda sig i för mycket. Det är inte lätt, när man ser att de håller på att slå huvudet i väggen och man själv vet

att man varit där och att det gör ont.

Att uppfostra barn hör till de svåraste sakerna i världen, säger Virtanen.

– Man måste bara hålla på fast man inte har några verktyg. Man måste själv försöka hitta sina verktyg, försöka lära sig. Så får man hoppas att barnen inte får allt för många trauman.

Lasse, som han spelar i filmen *Armoton maa*, har misslyckats kapitalt som förälder.

– Jag tror att han fick panik när han insåg att han skulle bli pappa. Han var själv ett barn. Det filmen handlar om är att han till slut själv blir vuxen.

Ville Virtanen fick sina första tre barn när han var i 20-årsåldern.

– Jag var själv som en tonåring då. Jag var också väldigt fokuserad på karriären, ambitiös och tävlingsinriktad. Mina barn fick nog inte så mycket av min uppmärksamhet. Men i efterhand tänker jag att det fanns något gott med det också. Barnen umgås sinsemellan i stället. Och faktum är att det tack och lov fanns många andra fina vuxna människor omkring dem när de växte upp. Jag tror inte att de for illa av det. Men det är klart – slutresultatet ser vi väl inte förrän de är 70-åringar.

Intresset för olika spel, det han fått i arv av sin pappa, har också gått i arv till hans barn.

– När man spelar brädspel eller kort tillsammans öppnas en ny värld, en värld som är tydlig, som har gränser. I den världen får man vara elak. Man behöver inte vara moralisk. Det är tillåtet att vara självisk. Man till och med måste vara det – det är orättvist gentemot motspelaren om man inte försöker vinna. Jag tror att man lär sig något i den världen, att den erfarenheten gör att man kan vara en bättre människa i riktiga livet.

Världsbäst på kommunikation

För några år sedan flyttade Ville Virtanen till Stockholm tillsammans med sin fru **Birthe Wingren** och dottern **Tindra**. Birthe skulle spela Ulrika i *Kristina från Duvemåla*. Också Ville har fått flera roller i svenska produktioner, bland annat som Ryttmästaren i Strindbergs *Fadren* på Stadsteatern i Stockholm.

När katastrofen redan hänt

FILM

Agnus Dei

Regissör: Anne Fontaine
I rollerna: Lou de Lâage, Agata Kulesza, Agata Buzek m.fl.

Året är 1945, platsen är Polen den första vintern efter krigsslutet 1945. I ett avskilt beläget kloster fortsätter li-

vet på ytan som förr – nunnorna arbetar och sjunger sina böner. Samtidigt är inget som förr – nunnorna bär fysiska minnen av soldaternas övergrepp och våldshandlingar. Det visar sig att flera av nunnorna bär på våldsmännens barn och klostrets abbedissa gör sitt bästa för att hemlighålla graviditeterna för att, som hon säger, skydda

nunnorna från skammen. Här kommer filmens huvudperson, den unga franska läkaren Madeleine Pauliac (**Lou de Lâage**), in i bilden – av en del sedd som en räddande ängel, av andra som ett hot. Pauliacs rollfigur är baserad på en verklig person med samma namn som verkade som läkare för franska Röda Korset. Händelserna i filmen är fiktiva, men beskriver en verklighet som kunde ha funnits.

I *Agnus Dei* har katastro-

fen redan skett, trots abbedissans försök att skydda sina nunnor. Frågan är hur man hanterar konsekvenserna efteråt. Här går en skiljelinje mellan å ena sidan tron på att Gud kommer att hjälpa den som tror, å andra sidan tron på att människorna själva kan göra en skillnad. Allra finast skildras detta i scenen där en av nunnorna står på knä i bön utanför läkarens fönster. Filmen låter vara osagt om det är Guds ingripande el-

VILLE VIRTANEN bor i Sverige sedan några år tillbaka och har inga planer på att flytta tillbaka till Finland under den närmaste tiden.

– Ingen dålig roll om man betänker att det var min debut på den svenska teaterscenen.

Paret har köpt en bostadsrätt och har inga planer på att flytta tillbaka till Finland inom den närmaste framtiden.

– Mitt under inspelningarna till Armoton Maa, för nästan två år sedan, var det plötsligt någon som kom springande i regnet med ett papper och bad mig skriva under. ”Vad gäller det?”, frågade jag. ”Du har köpt en bostad”, fick jag till svar. Det var Birthe som hade hittat en lägenhet.

Det sägs ibland att svenskarna är bäst i världen på att kommunicera, och Ville Virtanen tror inte att det är någon överdrift.

– Jag märker det till exempel när jag går på stan med min familj. Vuxna vi träffar på stan tar direkt kontakt med barnet. I Finland går kommunikationen med barn ofta via föräldrarna. I Sverige lär man sig redan som barn att kommunicera, ta plats med sina tankar och uttrycka sig själv.

– Vi kan tycka att frågan ”Hur känner du?” är lustig eller onödig. Men den är mycket viktig. Det är särskilt viktigt att sätta ord på negativa känslor. I Sverige kan de prata bort en obehaglig känsla innan den ackumuleras till konflikt och exploderar i aggression. Det är mycket bättre än hejdumdrande gräl där man kastar ur sig alla möjliga hemskheter.

En sak han också märkt är att man inte behöver vara rädd för att ställa dumma frågor till svenskarna.

– Ställer du en fråga får du ett ärligt svar, inte skratt eller ironi. Under min uppväxt lärde jag mig att den som är snabbast, elakast och mest ironisk vinner. Men så kommunicerar människor inte i Sverige, åtminstone inte i Stockholm.

Män som får vara män

Skådespelerskan **Outi Mäenpää**, som också har en roll i Armoton Maa, har sagt att arbetet med filmen fått henne att inse hur viktigt det är att ”män tillåts vara män”.

– Det där med att män ska få vara män tror jag inte alls på. Jag är 56 år nu

och kön har inte så stor betydelse för mig längre. Jag tänker mer att människor borde få vara människor. Visst finns det skillnader mellan män och kvinnor, men den största skillnaden är att män tillåts ta och tar så mycket plats. Det är inte klokt hur många historier som berättats om oss män och vår smärta jämfört med historier med kvinnliga huvudpersoner.

Men han ser lite ljus i den dystra statistiken.

– Särskilt under de senaste tio åren har de mest intressanta teveserierna haft starka kvinnor i huvudrollerna. Jag tänker till exempel på *Top of the Lake* och *Happy Valley*. När producenterna märker att publiken är intresserade av starka kvinnor kommer också pengarna. Jag tror att vi kommer att se fler och fler kvinnor i stora huvudroller i framtiden.

Tystnaden är levande

När Kyrkpressen senast intervjuade Ville Virtanen, i samband med hans roll som biskop i Svenska teaterns uppsättning av *Fanny och Alexander* för fem år sedan, berättade han att han tillhörde ortodoxa kyrkan.

– Det har varit en jätteviktig del av mitt liv. Det handlar om hur jag ser på livet. Tystnaden är viktig i den ortodoxa kyrkan. Är tystnaden och tomheten levande, eller är den inte det? För mig är den levande. Det handlar också om att jag vill tro på att kärleken finns. Alternativet är så lätt att genomskåda. Det finns inte heller något här i världen, något materialistiskt, som intresserar mig.

VILLE VIRTANEN

• **Spelar Lasse** i Jussi Hiltunens långfilmsdebut Armoton maa (Laglöst land).

• **Bor** i Stockholm tillsammans med sin fru Birthe Wingren och tioåriga dottern Tindra.

• **Har också** en 29-årig dotter och 25-åriga tvillingar från ett tidigare äktenskap.

ler nunnans uthållighet som får läkaren att vekna och till slut följa med nunnan till klostret. *Agnus Dei* väcker också frågor om hur man bäst tjänar Gud och hur man kan fortsätta att tro när det värsta hänt och det, som en nunna uttrycker det, känns som om ”tro är 24 timmar av tvivel och en minut av hopp”.

Agnus Dei är en grym film, ändå oftast osentimental och utan överdrivet dramatiska effekter.

Däremot innehåller filmen en epilög som känns onödigt påklitrad i sin ambition att ge upprättelse åt dem som handlat gott och bestraffningar åt dem som inte gjort det. Epilögen sitter illa i en film som i övrigt inte serverar lättuggade moralkakor. Snarare erbjuder den en inblick i en situation där det inte finns enkla svar, men där det finns skäl att inte blint följa auktoriteterna.

ERIKA RÖNNGÅRD

Den här blev omtyckt! Nu i **nytryck!**

Gustav Björkstrand
Livet är ett lagspel

John Vikström som kyrklig ledare och samhällspåverkare

Inb. 35,50

” John Vikströms människosyn och ideal – och ordet Gudsbild måste man använda – kan angå alla.

Ann-Christine Snickars, ÅU

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Tobias Zilliacus. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE: TOBIAS ZILLIACUS

Namn: Tobias Zilliacus.
Ålder: 45.
Yrke och/eller titel: Skådespelare.
Hemort: Helsingfors.
Favoritmat och -dryck: Färsk fisk och gott vitt vin.
Lyssnar helst på: Kent.
Favoritidrottsgren och/eller -lag: Nog är det ju fotboll som är favoritgren, men har inga lag som jag följer fanatiskt.
Rekommendera en

bok!: Vad som helst av Torgny Lindgren.

Skulle vilja resa till: Island, har inte varit där ännu.

Tråkigaste hemgörat: Dammsuga.

Min åsikt om frågesporter: De är roliga, men man är alltid bättre när man gör dem för sig själv.

Höjdpunkt från det gångna året: 2016 var så beklämmande att det är svårt att hitta enskilda höjdpunkter men vi hoppas att 2017 blir en höjdpunkt i jämförelse med 2016.

Motto eller slogan: Blir det inte bra så blir det dåligt.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 11/25

JULLÅTAR & HUR OFTA DE SPELADES PÅ FINSKA RADIOKANALER KRING JULEN 2014

a) Wham med Last Christmas	1) 672 gånger
b) Queen med Thank God It's Christmas	2) 463 gånger
c) Katri Helena med Joulumaa	3) 452 gånger
d) John Lennon & Yoko Ono med Happy Xmas	4) 356 gånger
e) Mariah Carey med All I Want For Christmas Is You	5) 200 gånger

Resultat: 2/5

OLIKA METALLER & UNGEFÄRLIGT MARKNADSPRIS

a) Aluminium	1) 1 800 dollar per ton
b) Bly	2) 2 200 dollar per ton
c) Koppar	3) 5 600 dollar per ton
d) Nickel	4) 10 000 dollar per ton
e) Tenn	5) 21 000 dollar per ton

Resultat: 1/5

KÄNDA AFRIKANSKA ICKE-HUVUDSTÄDER & LAND

a) Mombasa	1) Namibia
b) Port Said	2) Nigeria
c) Walvis Bay	3) Kamerun
d) Lagos	4) Kenya
e) Douala	5) Egypten

Resultat: 3/5

HERRAR I FINLANDS 1800-TALSHISTORIA & TITEL ELLER BESKRIVNING

a) Matthias Calonius	1) Ministerstatssekreterare
b) Mikael Speranski	2) Landets första prokurator
c) Lars Gabriel von Haartman	3) Chef för senatens finans-expedition
d) Mathias A. Castrén	4) Första innehavare av professuren i finska
e) Adolf Ivar Arwidsson	5) Ledande inom den så kallade Åboromantiken

Resultat: 0/5

FINLÄNSKA KVINNliga OS-GULDMEALJÖRER & GREN

a) Satu Mäkelä-Nummela	1) Kanot
b) Ludovika Jakobsson	2) Friidrott
c) Sylvi Saimo	3) Konståkning
d) Siiri Rantanen	4) Skidåkning
e) Heli Rantanen	5) Skytte

Resultat: 5/5

Svaren:
Jullåtar & Hur ofta de spelades i Finland julen och nyåret 2014: a-1, b-5, c-3, d-2, e-4
Olika metaller & Ungefärligt marknadspris: a-1, b-2, c-3, d-4, e-5
Kända afrikanska icke-huvudstäder & Land: a-4, b-5, c-1, d-2, e-3
Herrar i Finlands 1800-tals historia & Titel eller beskrivning: a-2, b-1, c-3, d-4, e-5
Finländska kvinnliga OS-guld-vinnare & Gren: a-5, b-3, c-1, d-4, e-2

Börjar gudstjänsten 10 eller 11 på söndag? När drar kyrkokörens övningar igång?

KP
KYRKPRESSEN

NU FINNS FÖRSAMLINGS- ANNONSERNA PÅ WEBBEN!

Du hittar församlingarnas händelsekalender på vår webbplats. Gå in på kyrkpressen.fi och sök på din församling!

Församlingarna har fått information om hur de ska gå till väga för att annonseringen ska vara tillgänglig via webben. Om du som jobbar med församlingens information har frågor om det här kan du kontakta **Erika Rönngård**, annons@kyrkpressen.fi eller 040 831 6614.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Svensktalande ungersk familj med två små barn söker en hyresbostad för en längre tid i Helsingfors från och med våren 2017. Föräldrarna forskar vid Svenska social- och kommunalhögskolan. Vi har inga husdjur. Vi berättar gärna mer om oss, ta kontakt med Laszlo Vincze på tel. nr 0443002005 eller per e-post laszlo.vincze@helsinki.fi

Två rökfria, pålitliga, kvinnliga läkare söker tvåa eller trea i Helsingfors innerstad. Vi skulle önska flytta in i mars eller maj. T. 0400380719/Laura

Skötisam mamma med fast arbete på Rundradion önskar hyra långvarigt i Ulrikasborg, Eira, Rödbergen eller Brunnsparcken. Tacksam för svar!
t.0407104838

Heltids anställd brandman söker boende i centrala Helsingfors. Djur & Rökfri. 0503687974

Lägenhet/inneboende i Helsingfors önskas för prepkurs till medicinska fakulteten för tiden 28.3 till 17.5. Tel:044 2788993 Alexander

UTHYRES

Etta c.40m² i centrala Stockholm. Tel 040 8382322

Etta 31 kvadrat uthyres på södra Drumsö i mindre husbolag. Icke för rökare eller husdjur. Grannen, dam 80+ hoppas på hjälp med t.ex butik ett par timmar i veckan, dock ej städning. Vänligen ring kl 11-14 tel 050 5288767

Liten tvåa (43,5 m²) med bastu och inglasad balkong uthyres åt skötisam, djur- och rökfri hyresgäst. Bostaden finns i centrum av Vasa, nära sv. Hanken. Ledig 1.3. Tel. 050-3652901/kvällar

RELIGIONSIALOG kan se ut på många sätt. I höstas marscherade representanter för olika trossamfund tillsammans för den gyllene regeln i demonstrationen "Peli poikki" i Helsingfors.

Visste du att...

du kan lämna in din hyres- och andra familjeannonser via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

Nu stänger vi höst- och vinterkolden och blåsten på utsidan med

FÖRMÅNLIGA PVC ELLER PIHLA KVALITETFÖNSTER OCH DÖRRAR

I Österbotten även mätning och montering.

ÖPPET KL. 11-17.00

Från oss uterum, inglasningar och Bema garagedörrar

Oravais
Excellent Trading

ORAVAIS TEL. 0400 - 340 093
KARLEBYVÄGEN 115 www.excellent.fi
VASA TEL. 040 - 767 0049

Med **evigheten** i sikte

Bibelhelg för alla åldrar 3-5.2 på Efo, Vasa

Barnprogram, bibelstudier, seminarier bl.a. Sacred Harp, festkväll, familjemässa, nattcafé

www.slef.fi/MEIS
Välkommen!

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

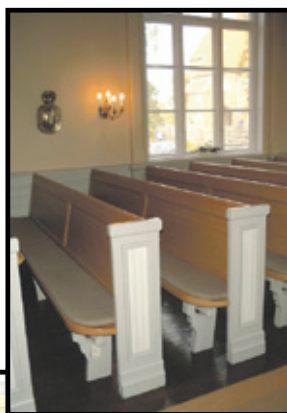
I MIN FÖRSAMLING

Sittdynor för kyrkbänkar

Bekvämare och varmare med sittdynor. Vi har specialiserat oss på tunna sittdynor för kyrkbänkar. Kontakta oss för mer information.

Tel. 06 7898100, Fax 06 7898199
e-post essma@multi.fi
www.essma.fi

Essma
COMFORT ONBOARD
Leverantörsv. 6, 68810 Ytteresse

Jakobstads kyrka

Helsingfors öppnar sina dörrar

Endast 54 procent av helsingforsarna hör till kyrkan men det betyder inte att 46 procent av stadsborna är trolösa. Huvudstadsregionen blir allt mer mångkulturell och frågan om hur människor med olika religion ska leva tillsammans blir allt mer aktuell.

Fredagen den 3 februari besöker **Helene Egnell**, från Centrum för religionsdialog i Stockholms stift, Helsingfors. Hon berättar hur Svenska kyrkan jobbar med religionsdialog, det vill säga hur människ-

or med olika religion kan leva tillsammans i fred och förebygga konflikter.

Vid samma tillfälle presenteras också det finska dialogprojektet Helsingin Avoimet Ovet (ung. Öppna dörrar i Helsingfors). Projektet innehåller en mängd olika verksamhetsformer som diskussionsgrupper, bön- och meditationsverkstäder, fredsmarscher, middags-sällskap och rundabords-samtal. Projektet presenteras av **Heidi Rautionmaa** som jobbar med religions-

dialog i kyrkan i Helsingfors.

Tillfället är öppet för all-

mänheten: 3.2 kl 14-16 på adressen Tredje linjen 22.

ÖPPNA DÖRRAR I HELSINGFORS

- **Projektet** är både ett gräsrotsprojekt och ett projekt riktat till ledare inom de olika samfundet.
- **Målet** är att skapa respekt och godkännande mellan såväl samfundsledare som medlemmar. Det sker genom en mängd olika verksamhetsformer där målet är en slags religiös- och kulturell läskunnighet och förmåga till dialog.
- **Projektet stiger** direkt från kyrkans egen värdegrund och syftet är att stärka den positiva religionsfriheten och religionernas synlighet liksom den personliga religiösa identiteten hos människor.

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamla Karleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Har du gått i BSS?

Skolan firar 125-års jubileum 2017 och ger ut en matrikel. Alla som gått i skolan under de gångna åren ska vara med, både elever och lärare. Fyll i blanketten på www.bjss.fi. Gå med i BSS 125 år Matrikel på Facebook.

Boka in 14.10.2017 för århundradets fest!

Högklassiga inredningar från Zacus

VI PLANERAR, TILLVERKAR OCH MONTERAR:

- kök och hjälpkök
- wc- och badrumsinredningar
- tamburinredningar
- garderober
- skjutdörrar
- köksmaskiner och diskbord

zacus

Försäljning:

BJÄRNÄ: Zacus, 040 721 0209
BORGÅ: TH Center, 0400-491460
EKENÄS: Trävaruhuset, 0207-433 280
KIMITO: Engelsby Verk, 02-421 121

JAKOBSTAD, PEDERSÖRE: Uniflex 06-724 8292
NYKARLEBY: Zacus, 06-781 0800
BÖTOM: fabriken, 044 971 8619

Besök vår hemsida
www.zacus.com

INKAST THOMAS ROSENBERG

”Också jag behöver dem”

VAD GLAD jag blev över intervjun med Carolin Ahlvik-Harju häromveckan (Kp 12.1)! En nybliven doktor i teologi som inför julen disputerade vid ÅA på en avhandling om funktionsnedsättningar ur ett feministiskt perspektiv. Jag ser fram emot att läsa också avhandlingen, men redan det fylliga reportaget gav en god bild av budskapet.

Och vilket budskap! Ahlvik-Harju har närmast sig problematiken kring fosterdiagnostik, etik och funktionsnedsättningar med stor respekt för rätten till liv, också om man är född annorlunda, till exempel till sin kromosomuppsättning. Men också med sinne för problemens komplexitet.

Mest berörd blev jag av hennes beskrivning av sin årslånga vistelse i kommuniteten L'Arche på Irland, tillsammans med personer med funktionsnedsättning: ”Året där var mitt svåraste år någonsin, men också mitt bästa år någonsin.” Och så det viktiga: att det inte var de andra assistenterna som fick henne att känna sig som hemma utan de personer som behövde min hjälp, och som lärde mig att också jag behöver dem”.

Vilken lisa efter ett decennium av ibland plågsam integrationsliturgi, som gjort det närmast omöjligt att ifrågasätta den ideologi enligt vilken alla personer med någon form av funktionsnedsättning så långt som möjligt ska integreras, eller inkluderas, i det övriga samhället; i vanliga skolklasser, vanliga bostadshus etc. Tanken är självfallet god, men verkligheten kan ofta vara obarmhärtig.

AHLVIK-HARJUS ERFARENHETER av livet i L'Arche påminner väldigt mycket om det norrmannen Nils Christie skrev om på 80-talet om Vidaråsen och andra norska byar för folk som är annorlunda, bland annat i boken *Bort från anstalt och ensamhet*. Här var tanken ju inte att integrera de avvikande i samhället utan tvärtom att integrera de ”normala” i det ”avvikande” samhället, i bygemenskaper anpassade för en annan och humanare livsrytm.

Det sistnämnda är i själva verket det centrala, och något Ahlvik-Harju tydligen också upplevde på Irland; det är vi som ska lära av dem, och inte tvärtom! Vår ”normala” livsstil är på många sätt omänsklig, och att tvinga människor som inte klarar av den att ändå hänga med är ju galet, vare sig de har något handikapp eller inte. Det är vi som ska varva ner, och lära oss att leva i deras takt. Det var, och är, huvudfilosofin bakom Vidaråsen, och tydligen också bakom L'Arche.

Men så är det tyvärr alldeles för sällan. Vi drivs fortfarande av ambitionen att lägga ner alla våra ”anstalter”, och tvinga in människor med funktionsstörningar och andra handikapp i individualismens ekorrhjul. Till ett liv i ensamhet i en hyrd lägenhet, där man på egen hand tvingas agera arbetsgivare åt alla de assistenter man behöver för att klara av vardagen. Det är verkligheten i dag, i enlighet med den normalitetens höga visa som ingen får ifrågasätta. Vad skönt att det finns unga forskare som Carolin Ahlvik-Harju!

Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och samtidsanalytiker.

”Det är vi som ska varva ner, och lära oss att leva i deras takt.”

EUTANASI LIDANDE

Vi måste vårda varandra medan vi lever

Eutanasi är ett mycket känsligt ämne. All rätt har sin gräns och den går vid kravet att någon skall begå mord. Så benämns eutanasi helt allmänt. Hur man än uttrycker sig så finns faran där att man trampar på någons ömma punkt. Nu till Kurt Salvéns (KS) debattinlägg i KP nr 2 2017.

Den ironiserande delen i inlägget får KS stå för. Vem har sagt det finns en Gud? Frågar KS. Frågan kan besvaras med en motfråga: Vem har bevisat att det inte finns en Gud? Mig veterligt finns det ingen vetenskapsman eller kvinna som gjort det. Att man inte bemödat sig att forska utan konstaterat det vara legender är inget svar. Vad gäller evolutionsläran finns det förespråkare och förnekare inom vetenskapen.

En sångförfattare behö-

”Nutidsmänniskan är rädd för lidande och död.”

ver bara se den lilla blomman förgätmigej, och utbrister: *Fast utan ord den bilden ger mig bud: Det finns en Gud, det finns en Gud.* Vem som helst kan gå ut och se sig lite omkring i skapelsen så kan man inte annat än inse att det finns en Högre Intelligens – en Gud bakom allt detta. Att Gud har ingripit, det är hela mänsklighetens historia det stora och bästa beviset för, om man nu inte vill tro på Bibelns budskap om Gud som Skaparen.

Jag kan mycket väl förstå KS när han nämner hur han såg sin nära anhöriga lida i svåra smärtor. Ingen med känsla kan bli oberörd

och inte känna medlidande vid sådana tillfällen. Tyvärr berör lidandet så stora massor att eutanasi inte kan lösa det problemet. Undantaget kan inte legalisera eutanasi och locka skumma typer att missbruka det.

Problemet med sjukdom, lidande och död i dagens samhälle beror delvis på att man förr levde med det i sina hem. Nu har vi institutionaliserat bort det till sjukhus, bårhus och begravningsbyråer. Nutidsmänniskan är rädd för lidande och död. Håller med Carolin Ahlvik-Harju (KP nr 2 2017) när hon säger: ”Vi vill helst inte se det (lidande och död). Eutanasi får inte

vara ett svar på rädslan ... Vi kommer in på fel spår om vi säger att en viss typ av mänskligt liv är värre än döden.”

En stor fara med eutanasi är att det blir mer den närvarandes problem än den sjukas. Det är bättre att vinnlägga sig om gemenskapen och vårda varandra medan man lever. ”Carolin tror att vi genom att prata om det mänskliga livet och hur vi kan leva gott tillsammans kommer att märka att en del fall där eutanasi kändes som en bra idé kommer att försvinna ... det finns mer kärleksfulla sätt att vandra med en människa mot döden”, står det om Ahlvik-Harju. Jag instämmer!

HARRY BLOMBERG
Kvevlax

EUTANASI SVAR

Fråga om den enskildas lidande

Kommentar till H. Blombergs inlägg.

Naturligtvis är eutanasi ett känsligt ämne. Det är därför saken bör diskuteras sakligt, men vad svarar HB? När HB:s argumentering inte mera håller, börjar HB botanisera och tala om lidandet i världen samt debattera om Guds existens!? Det är inte det det är fråga om, utan enbart den enskilda dödsjuka individens svåra lidande och rätt att få ett slut på det hela! Ja, i dagens läge är dödshjälp likställt med mord. Men det är ju igen inte frågan om gällande juridik, utan om att få en ändring i den. Finns Gud eller inte är också något som människan känner i sitt inre. Sådant kan inte utläsas från skrifter och finns inte heller hugget i sten, för att inte tala om prelaters förkunnanden. Det är bara mänskliga känslor. Alla har rätt till känslor och åsikter, men vetenskapen är inte intresserad av religiösa fabuleringar utan fakta. Att hänvisa till Bibeln ...? Bibeln är ju skriven av människor och inte Gud! Den har ju omskrivits allt efter det som kyrkan tycker och tänker för tillfället.

”Att motsätta sig något är lätt, men att presentera ett godtagbart alternativ är svårt.”

Delar har raderats, omskrivits, lagts till, allt efter kyrkans behag, under århundradens gång. Detta går inte att dementera.

Jag efterfrågade bevis över Guds påstådda ingripande, men fick inga. Att gå ut i naturen och påstå att den är Guds skapelse och ingrepp i livet är närmast löjeväckande, men inget bevis, när vetenskapen bevisat evolutionen. Världen är tyvärr full av lidande, men var är sambandet med eutanasi? Eutanasi löser inte massornas problem utan endast individens. Det är bara det vi talar om här!

Rädsla har ingenting med eutanasi att göra. Det är en psykisk känsla som uppstår när smärtorna tar överhanden. Att det skulle finnas mer kärleksfulla sätt ...!? Vänligen nämn åtminstone

ett enda förutom att försätta den lidande i kemisk/medicinsk koma. En dylik koma överför endast den sjukas fysiska smärtor till psykiska smärtor för de anhöriga och gör saken bara värre och förlänger lidandet för alla parter. Tycker du HB att det blir bättre så?

Nyss gjorda enkäter talar för att den stora allmänheten (70–80%) godkänner eutanasi. Debatter ger samma resultat. Tyvärr ger jag HB rätt i att problem kommer att uppstå och att motstånd finns. Motståndare finns det alltid, i allt. Att motsätta sig något är lätt, men att presentera ett godtagbart alternativ är svårt. Att bara säga: ”Det finns andra sätt ...” utan att nämna några är inget alternativ, inte heller ”att prata bort det ...!”

Som sagt, vänta och se tiden an.

KURT SALVÉN
Esbo

Den ovanstående diskussionen är härmed avslutad.
Red.

ÄMBETSSYN

Fler prästtjänster

Inom Borgå stift finns det manliga teologer som vägras prästvigning eftersom de önskar reservera alla prästtjänster för sitt eget kön.

Problemet kunde lösas om den kyrkliga ordningen ändrades så att varje präst har rätt att arbetsvägra, ifall en annan präst, biskop eller ärkebiskop deltar i gudstjänsten. En dylik regel skulle vara könsneutral och tillåta prästvigning av teologer med traditionell ämbetsyn. En höjning av kyrkoskatten skulle möjliggöra anställning av dylika deltidsarbetande präster.

HENRIK SJÖBERG
Grankulla

Något vi borde skriva om?

Tfn 040 831 6545
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

PÅVEN TAL

”Må 100-årsdagen av Finlands självständighet få alla finländare att bekänna sin tro på Herren Jesus Kristus.”

Påven Franciskus till den ekumeniska delegationen från Finland.

KRITIK JUHA SIPILÄ

Motar inte illamåendet

Pär Landor diskuterar Finlands statsminister Juha Sipiläs agerande i en ledare i ÅU.

”Sipilä har haft otaliga beställningar på att fördöma rasismen, intoleransen, hatet mot

svenskan bland sannfinländarna. Han har haft otaliga beställningar på att kommentera och reda ut den moraliska skevheten som finns i nedskärningspolitiken. Inte ens då ärkebiskop Kari Mäkinen tog ta i ämnet stod Sipilä upp och motade illamåendet.”

ANNINA WIKMAN-DOLCE, Sima Kaderimanesh och Emma Lehmus vill jobba med barn och unga. De är glada över att ha hittat ett studiesätt som passar dem.

Och så var det den troende bilisten, som var mycket nogra med var han tankade sin bil. Han hade hört att det var viktigt att undvika syndens Neste.

På väg mot drömjobbet

Lite skolbänk och mycket praktik. Tre blivande barnledare från olika bakgrunder uppskattar flexibiliteten i studierna och de möjligheter examen ger.

TEXT OCH FOTO:
EMELIE MELIN

– Jag behöver inte sitta på skolbänken i två år. Jag är inte så duktig i skolan, men jag är bra på att arbeta, säger **Sima Kaderimanesh**.

Både hon och **Emma Lehmus** jobbar på daghem i Esbo. Sima flyttade från Sverige till Finland för fyra år sedan, men hon kommer ursprungligen från Irak. Hennes önskan var att jobba med småbarn och att studera med läroavtal var den perfekta lösningen.

Emma Lehmus har också flyttat hit från Sverige. Hon fick jobb på ett dagis och hade jobbat där i ett år när hennes chef rekommenderade

barnledarutbildningen.

– Det här var första gången jag jobbade med barn, men efter ett år kände jag att det är det här jag vill göra. Jag tycker det är jättebra med läroavtal. Jag har lärt mig massor av att se hur arbetet fungerar i praktiken.

Trots att det ibland varit tungt att kombinera heltidsjobb med studier är hon tacksam att hon fått den här chansen.

Tills för ett och ett halvt år sedan var det endast folkhögskolan KREDU i Nykarleby som utbildade barnledare på svenska i Finland. Därför har KREDU de senaste 10–15 åren haft grupper med vuxenstudenter också i södra Finland, berättar vuxenutbildningsledare **Marianne Asplund**. Hit vänder sig människor som vill jobba eller redan jobbar med barn, till exempel som barnskötare på dagis, som eftisledare eller i församlingens barn- och fa-

miljearbete. I december blev en grupp på åtta studerande utexaminerade. I dag har tre studerande kommit till Sandvikskajen i Helsingfors för att delta i närstudier.

– I går hade vi rörelseföstran hela dagen. I dag har vi haft religionsfostran och nu går vi igenom info om studierna, berättar Sima Kaderimanesh.

Närstudier har de någon vecka per examensdel, däremellan jobbar de självständigt med distansuppgifter. Till största delen består studierna av det som kallas Inläring i arbete, med andra ord praktik. De som studerar med läroavtal har en arbetsplats och får lön för arbetet.

Pendlar från USA

Den här våren blir slutrakan på Simas och Emmas studier. **Annina Wikman-Dolce** har inte hunnit lika långt. Hon flyttade från Finland till USA för 30 år sedan. Där har hon

varit hemma med barnen och gjort en del volontärarbete för en kyrka. Hon funderar på att flytta tillbaka till Finland och vill gärna jobba med barn och ungdomar, men behöver en finländsk utbildning. Av en händelse såg hon en annons om barnledarutbildningen.

– Jag trodde att det var en månadslång kurs, men det visade sig vara ett par års utbildning.

Nu pendlar hon mellan USA och Finland för att studera och är nöjd med hur smidigt det fungerar. Den personliga tillämpningen är utmärkt för det här sättet att studera mot en examen. Det ska gå att kombinera studierna med ens unika livssituation.

– Nu kan man ju ha möten och bedömningsamtal över nätet. Jag har till exempel undervisat studerande i docktillverkning via videosamtal, säger lärare **Gunilla Holmberg**.

Att en vuxengrupp har studerande med olika bakgrund och erfarenheter bidrar mycket till inläringen.

Många möjligheter

– Utbildningen är mångfacetterad, det finns många olika saker du kan göra, säger An-

nina Wikman-Dolce.

I framtiden kan hon jobba med barn inom kommunal eller privat dagvård eller i en församling, med morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever, som assistent eller skolgångsbiträde och inom barnskyddet.

De studerande är nöjda med att utbildningen är praktisk. Det de lär sig i teorin får de se och praktisera i den egna verksamheten.

– Det ger en helt annan förståelse för det vi lär oss, säger Lehmus.

Också distansuppgifterna är ofta kopplade till verkligheten i arbetet. Det kan till exempel handla om att pröva något i en barngrupp.

– Vi vill inte ha tråkiga uppgifter, vi vill att det ska kännas motiverande, säger Holmberg.

Förutom de obligatoriska delarna i examen – som fokuserar på verksamhet för barn under skolåldern, föstran med familjen som utgångspunkt samt morgon- och eftermiddagsverksamhet – har Sima, Emma och Annina valt att fördjupa sig i den del som handlar om att möta barn och familjer i behov av stöd.

– Innan jag började arbeta

trodde jag att jag visste jättemycket om barn. Men jag har lärt mig massor. Jag är mest intresserad av stöd- delen, det är något jag har nytta av i mitt eget arbete, säger Lehmus.

Dessutom har alla tre valt den examensdel som handlar om att utveckla uttrycksförmågan. Inom den jobbar de med drama, konst och lek.

– Ett par dagar fick vi jobba med handdockor och en dag tillbringade vi med en skådespelare som lärde oss hur vi borde stå, sitta och andas, berättar de.

Många unga väljer i dag att fördjupa sig i hur man arbetar i en mångkulturell arbetsmiljö, medan de som siktar in sig på församlingsarbete väljer examensdelen kristen föstran, berättar Marianne Asplund. Studerande kan också satsa på tjänsteproduktion och egenföretagande eller få till godo någon del ur en tidigare yrkesutbildning.

– Kunnande du redan har, det har du. Du ska inte behöva sitta på skolbänken bara för sakens skull. Vare sig du är familjedagvårdare, bagare eller frisör har du redan kunskaper du har nytta av.